

บทที่ ๑ สภาพทั่วไป

๑.๑ ประวัติความเป็นมาโดยสังเขปของจังหวัด

ชื่อจังหวัดสระแก้ว มีที่มาจากชื่อสระน้ำโบราณในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้วปัจจุบันซึ่งมีอยู่ ๒ สระ ในสมัยกรุงธนบุรี ประมาณปี พ.ศ. ๒๓๒๔ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็น เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกเป็นแม่ทัพยกไปตีประเทศกัมพูชา (เขมร) ได้แวะพักกองทัพที่บริเวณสระน้ำทั้งสองแห่งนี้ กองทัพได้อาศัยน้ำจากสระใช้สอย ได้ขนานนามสระทั้งสองว่า “สระแก้ว - สระขวัญ” และได้นำน้ำจากสระทั้งสอง แห่งนี้ ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำบริสุทธิ์

สระแก้ว เดิมมีฐานะเป็นตำบล ซึ่งสมัยก่อนทางราชการได้ตั้งเป็นด่านสำหรับตรวจคนและสินค้าเข้า-ออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกองทำหน้าที่เป็นนายด่าน จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็น กิ่งอำเภอ ชื่อว่า “กิ่งอำเภอสระแก้ว” ซึ่งขึ้นอยู่ในการปกครองของอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีโดยใช้ชื่อ สระแก้ว เป็นชื่อกิ่งอำเภอ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็น อำเภอชื่อว่า “อำเภอสระแก้ว” ขึ้นอยู่ในการปกครองของจังหวัดปราจีนบุรี และต่อมาเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ ๑๑๐ ตอนที่ ๑๒๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๖ โดยเป็นจังหวัดที่ ๗๔ ของประเทศไทย

๑.๒ ตราประจำจังหวัด

ตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดสระแก้ว มีองค์ประกอบทั้งหมด ๔ ส่วน ได้แก่ ด้านหน้า ตอนกลาง และด้านหลัง และด้านหลังสุด ซึ่งแต่ละส่วนมีความหมาย

ด้านหน้า เป็นภาพพระพุทธรูปปางสงฆ์นั่งสมาธิบนดอกบัว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำและพืชพันธุ์ธัญญาหารต่าง ๆ

ตอนกลาง เป็นภาพโบราณสถานปราสาทเขาน้อยสีชมพู เป็นโบราณสถานที่สำคัญอยู่ในพื้นที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ด้านหลัง เป็นภาพพระอาทิตย์ยามรุ่งอรุณ หมายถึง การที่จังหวัดสระแก้ว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย

ด้านหลังสุด เป็นภาพสระน้ำมีดอกบัว

๑.๓ คำขวัญประจำจังหวัด

“ชายแดนเบื้องบูรพา ปางามน้ำตกสวย มากด้วยรอยอารยธรรมโบราณ ย่านการค้าไทย - กัมพูชา”

๑.๔ ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกแก้ว

“ดอกแก้ว” เป็นดอกไม้ประจำจังหวัดสระแก้ว ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานกล้าไม้มงคลแก่ทุกจังหวัดนำไปปลูกประจำจังหวัดเพื่อเป็นสิริมงคล เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

(ข้อมูลจากหนังสือ “พันธุ์ไม้มงคลพระราชทาน” ซึ่งจัดทำโดย ส่วนเพาะชำกล้าไม้สำนักงานส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ นำมาเพื่อเผยแพร่ ประกอบกับหนังสือ “มหาดไทยชวนรู้ ๒๕๕๕”)

๑.๕ ต้นไม้ประจำจังหวัด : มะขามป้อม

“มะขามป้อม” เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดสระแก้ว ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้ พระราชทานให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดของแต่ละจังหวัดเพื่อให้นำไปปลูกเป็นสิริมงคลแก่จังหวัดและเป็นการ รณรงค์ให้ประชาชนปลูกต้นไม้ในโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

(ข้อมูลจากหนังสือ “พันธุ์ไม้มงคลพระราชทาน” ซึ่งจัดทำโดย ส่วนเพาะชำกล้าไม้สำนักงานส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ นำมาเพื่อเผยแพร่ ประกอบกับหนังสือ “มหาดไทยชวนรู้ ๒๕๕๕”)

๑.๖ พระพุทธรูปที่ได้รับพระราชทานประจำจังหวัด : พระพุทธรูปนารายณ์

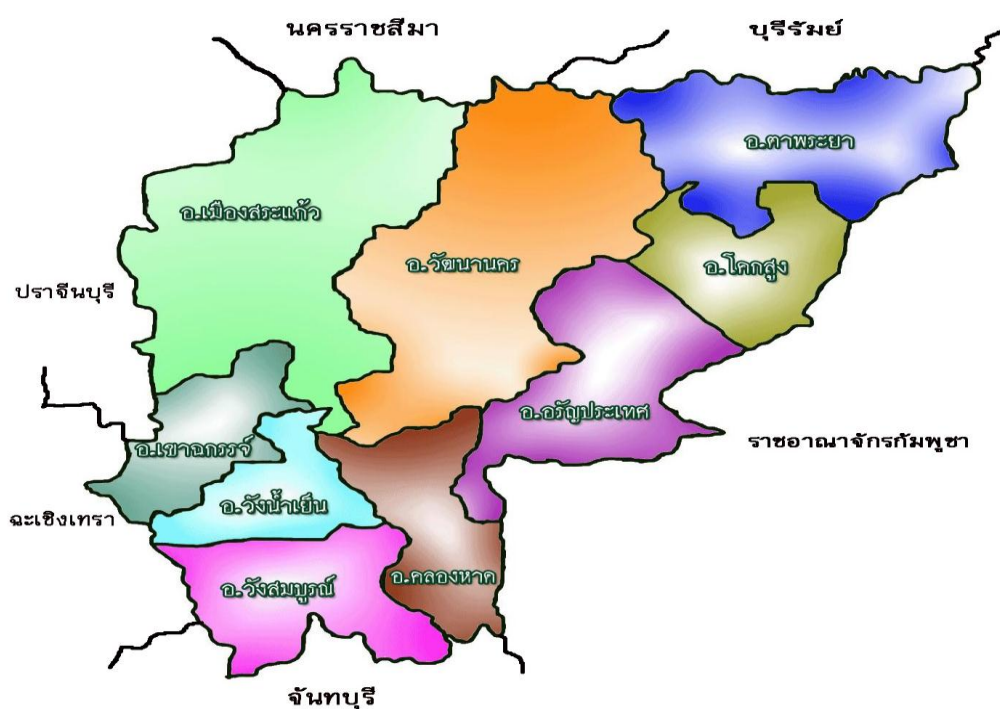
“พระพุทธรูปนารายณ์” พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้น สำหรับพระราชทานเป็นพระพุทธรูปประจำจังหวัด ที่ฐานบัวด้านหน้าขององค์พระทรงบรรจุพระพิมพ์ไว้หนึ่งองค์ ทรงทำขึ้นด้วยวัตถุดิบที่ดีสิทธิ์ ที่ได้มาจากปูชนียสถานสำคัญของจังหวัดต่างๆทั่วราชอาณาจักรด้วยทรงถือว่าพระพุทธรูปนารายณ์องค์นี้ เป็นที่ตั้งแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยอันเป็นที่เคารพสูงสุด เป็นนิมิตหมายสำคัญของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศ และคนไทยทั้งชาติ โดยทรงตั้งพระราชหฤทัยอธิษฐานปิดทอง และทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ก่อนที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้อัญเชิญไปพระราชทานซึ่งจะเป็นสิ่งมงคลยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวจังหวัดสระแก้วให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๑.๗ พระพุทธรูปคู่เมืองสระแก้ว : พระพุทธมงคลวิมลบุรพาโสภิต (พระพุทธรูปปางสงฆ์น้ำฝน)

“พระพุทธมงคลวิมลบุรพาโสภิต” เป็นพระพุทธรูปประทับยืนปางสงฆ์น้ำฝน ทรงห่มอุทกสาฎกฉวียง พระอังสาห้อยพระหัตถ์ซ้าย ทรงยกพระหัตถ์ขวาเสมอพระอุระ เป็นกิริยาอุบพระวรกาย ในวาระโอกาส “พุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า” จังหวัดสระแก้ว ได้จัดสร้าง “พระพุทธมงคลวิมลบุรพาโสภิต”(สมเด็จพระพุทธาจารย์ประธานพระนาม) เป็นพระพุทธรูปปางสงฆ์น้ำฝน ประทับยืนบนดอกบัว มีขนาดความสูง ๑๖.๑๐๓๖ เมตร หรือ ๒,๕๓๖ กระเปียด ซึ่งเท่ากับ ปี พ.ศ.๒๕๓๖ อันเป็นปีที่จัดตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นนิมิตหมายแห่งความชุ่มชื้นร่มเย็นประดิษฐาน ณ อุทยานพุทธมณฑลสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว บนเนื้อที่ประมาณ ๒๖๑ ไร่ ๘๖ ตารางวา

๑.๘ ขนาด ที่ตั้ง อาณาเขตติดต่อ และเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ราชอาณาจักรกัมพูชา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอสนามชัยเขต และจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนตะวันออกของประเทศอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๒๕๖ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๗,๒๑๙.๗๒ ตารางกิโลเมตรทิศตะวันออกติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นระยะทางประมาณ ๑๖๕ กิโลเมตร ใน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ อำเภอลองหาด อำเภอตาพระยา และอำเภอโคกสูง มีจุดผ่านแดนที่สำคัญ ๕ จุด คือ จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ ตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ, จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา ตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา, จุดผ่อนปรนบ้านเขาดิน ตำบลคลองหาด อำเภอลองหาด, จุดผ่อนปรนบ้านโนนหมากมุ่น ตำบลโนนหมากมุ่น อำเภอโคกสูง, และจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึกอำเภออรัญประเทศ โดยตลาดโรงเกลือเป็นแหล่งสินค้ามือสองที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาค สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดปีละหลาย พันล้านบาทมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง คือ อุทยานแห่งชาติปางสีดา อุทยานแห่งชาติตาพระยาได้รับการประกาศให้เป็นส่วนหนึ่งของมรดกโลก รวมทั้ง ละลุ ถ้ำน้ำและถ้ำเพชรโพธิ์ทอง เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนกาสกรสิทธิ, สระแก้ว - สระขวัญ, หลวงพ่อทอง(วัดสระแก้ว), ศาลหลักเมือง จังหวัดสระแก้วอำเภอเมืองสระแก้ว, หลวงพ่อขาว (วัดนครธรรม), พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช, โพธิ์วิฆาฬ อำเภอวัฒนานคร, ถ้ำเขาฉกรรจ์ อำเภอเขาฉกรรจ์, น้ำตกเขาตะกรับ อำเภอวังน้ำเย็น, สหกรณ์วังน้ำเย็น อำเภอ วังสมบูรณ์, ถ้ำน้ำเขาคีระ อำเภอลองหาด, พระสยามเทวาธิราชจำลอง, ปราสาทเขาน้อย, ตลาดโรงเกลือ อำเภออรัญประเทศ, ปราสาทสด๊กก๊อกธม อำเภอโคกสูง, และละลุ อำเภอตาพระยา ซึ่งทำเลที่ตั้งของจังหวัดสระแก้ว ถือได้ว่าเป็นประตูสู่อินโดจีนและเป็นประตูสู่ภูมิภาคที่สำคัญของประเทศอย่างเหมาะสม

จังหวัดสระแก้ว มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอยู่หลายโครงการ เช่น โครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-จังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว และวัฒนานคร โครงการทบทิมสยาม ๐๒ ทบิมสยาม ๐๓ ทบิมสยาม ๐๕ และทบิมสยาม ๐๘ ซึ่งเป็นโครงการส่วนพระองค์ของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ในพื้นที่อำเภอลองหาด อำเภอตาพระยาและอำเภอโคกสูง และล่าสุด สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำริให้มีการตั้งโรงเรียนฝึกระบือขึ้น เรียกว่า โรงเรียนกาสกรสิทธิ ตั้งอยู่ที่ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

จังหวัดสระแก้ว เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๒ อำเภอ ๔ ตำบล

๑.อำเภออรัญประเทศ ๓ ตำบล ได้แก่

- ตำบลท่าข้าม
- ตำบลบ้านด่าน
- ตำบลบ้านไร่

๒.อำเภอวัฒนานคร ๑ ตำบล ได้แก่

ตำบลผักขะ

ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ ๑/๒๕๕๙ เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ข้อ ๓ ให้ท้องที่ตำบลท่าข้าม ตำบลบ้านด่าน และตำบลบ้านไร่ อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว”

๑.๙ การปกครองและประชากร

การปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น ๙ อำเภอ, ๕๘ ตำบล, ๗๓๑ หมู่บ้าน, ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ๑๖ เทศบาล (๓ เทศบาลเมือง ๑๓ เทศบาลตำบล) และ ๔๙ องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครองในจังหวัดสระแก้ว

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
๑. เมืองสระแก้ว	๑,๘๓๒.๒๒	๘	๑๒๓	๑	๑	๒	๘
๒. วัฒนานคร	๑,๕๖๐.๐๐	๑๑	๑๑๕	-	-	๑	๑๑
๓. อรัญประเทศ	๘๒๑.๒๗	๑๒	๑๑๔	-	๑	๔	๘
๔. ตาพระยา	๘๖๒.๙๐	๕	๖๔	-	-	๑	๕
๕. วังน้ำเย็น	๓๔๓.๒๔	๔	๘๔	-	๑	-	๓
๖. คลองหาด	๔๑๗.๐๘๒	๗	๗๑	-	-	๑	๖
๗. เขาฉกรรจ์	๗๗๔.๓๑	๔	๗๑	-	-	๑	๔
๘. โคกสูง	๒๑๙.๔๐	๔	๔๑	-	-	๑	๓
๙. วังสมบูรณ์	๓๘๙.๓๐	๓	๔๘	-	-	๒	๑
รวม	๗,๒๑๙.๗๒	๕๘	๗๓๑	๑	๓	๑๓	๔๙

ที่มาข้อมูล : ที่ทำการปกครองจังหวัดสระแก้ว

ประชากร ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ รวมทั้งสิ้น ๕๖๕,๑๘๗ คน เป็นชาย ๒๘๒,๙๑๓ คน หญิง ๒๘๒,๒๗๔ คน สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองสระแก้ว จำนวน ๑๑๑,๙๕๗ คน รองลงมา ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ จำนวน ๙๑,๑๖๗ คน และอำเภอวัฒนานคร จำนวน ๘๒,๒๐๙ คน

จำนวนประชากรแยกเพศ รายอำเภอ ลำดับตามจำนวนประชากร

อำเภอ	จำนวนประชากร (ชาย)	จำนวนประชากร (หญิง)	จำนวนประชากร (ทั้งหมด)	สัดส่วน ร้อยละ
อำเภอเมืองสระแก้ว	๕๕,๙๑๒	๕๖,๐๔๕	๑๑๑,๙๕๗	๑๙.๘๑
อำเภออรัญประเทศ	๔๕,๘๕๗	๔๕,๓๑๐	๙๑,๑๖๗	๑๖.๑๓
อำเภอวัฒนานคร	๔๑,๑๓๕	๔๑,๐๓๔	๘๒,๒๐๙	๑๔.๕๕
อำเภอน้ำเย็น	๓๑,๖๗๕	๓๑,๙๘๕	๖๓,๖๖๐	๑๑.๒๖
อำเภอเขาฉกรรจ์	๒๘,๗๓๓	๒๘,๕๐๐	๕๗,๒๓๓	๑๐.๑๓
อำเภอตาพระยา	๒๘,๕๔๕	๒๘,๓๖๗	๕๖,๙๑๒	๑๐.๐๗
อำเภอคลองหาด	๑๙,๔๒๘	๑๙,๒๒๕	๓๘,๖๕๓	๖.๘๔
อำเภอวังสมบูรณ์	๑๘,๐๓๔	๑๘,๑๔๔	๓๖,๑๗๘	๖.๔๐
อำเภอโคกสูง	๑๓,๕๕๔	๑๓,๖๖๔	๒๗,๒๑๘	๔.๘๒
รวม	๒๘๒,๙๑๓	๒๘๒,๒๗๔	๕๖๕,๑๘๗	๑๐๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสระแก้ว ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

๑.๑๐ ข้อมูลเครือข่ายด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

๑. ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม

ด้านศิลปะ ระดับประเทศ

- ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ด้านศิลปะ จำนวน ๑ คน

ด้านวัฒนธรรม ระดับประเทศ

- ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ด้านวัฒนธรรม จำนวน ๑ คน/แห่ง

ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ระดับประเทศ

- ประเพณีเด็ก และเยาวชน จำนวน ๔ คน

- ประเพณีบุคคล จำนวน ๘ คน

- ประเพณีกลุ่มบุคคล จำนวน ๙ แห่ง

๒. ด้านวัฒนธรรม

(๑) ศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา	จำนวน - แห่ง
(๒) สภาวัฒนธรรมจังหวัด	จำนวน ๑ แห่ง
(๓) สภาวัฒนธรรมอำเภอ	จำนวน ๙ แห่ง
(๔) สภาวัฒนธรรมตำบล	จำนวน ๕๘ แห่ง
(๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมดีเด่น	จำนวน ๒ แห่ง
(๖) สถานศึกษาดีเด่นทางวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยและดนตรีพื้นบ้าน	จำนวน ๕ แห่ง
(๗) ปุชนิยบุคคลด้านภาษาไทย ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น และผู้ใช้ภาษาถิ่นดีเด่น	จำนวน ๓ คน
(๘) หมู่บ้านวัฒนธรรมสร้างสรรค์	จำนวน ๒ แห่ง
(๙) ชุมชนคุณธรรม	จำนวน ๗๓๑ แห่ง
- ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ	จำนวน ๕๗ แห่ง
- ต้นแบบโดดเด่น	จำนวน ๑๑ แห่ง
- ต้นแบบ	จำนวน ๔๖ แห่ง
- ชุมชนคุณธรรม	จำนวน ๕๑๑ แห่ง
- ชุมชนส่งเสริมคุณธรรม	จำนวน ๑๖๓ แห่ง

๓. ด้านการศาสนา**๓.๑ จำนวนศาสนสถานและศาสนิกชน****๓.๑.๑ ศาสนาพุทธ**

- วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน ๔๑๒ แห่ง
- ที่พักสงฆ์	จำนวน ๑๗๙ แห่ง
- ประชากรนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙	

๓.๑.๒ ศาสนาคริสต์**โบสถ์คริสต์**

- นิกายคาทอลิก	จำนวน ๖ แห่ง
- นิกายโปรเตสแตนต์	จำนวน ๒๙ แห่ง
- ประชากรนับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๙๕	

๓.๑.๓ ศาสนาอิสลาม

- มัสยิด จำนวน ๒ แห่ง	
- ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๐.๐๕	

๓.๒ เครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

(๑) ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	จำนวน ๕๐ แห่ง
(๒) สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด	จำนวน ๙ แห่ง
(๓) ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา	จำนวน ๓ คน/รูป
(๔) ลานธรรม ลานวิถีไทย	จำนวน ๑๕ แห่ง
(๕) พระธรรมวิทยากร	จำนวน ๖ รูป
(๖) พระสวดอธิษฐานท่อนองหลวง	จำนวน ๖ รูป

๔. เครือข่ายกรมศิลปากร

๔.๑ อุทยานประวัติศาสตร์	จำนวน ๑ แห่ง
๔.๒ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	จำนวน ๑๐ แห่ง
๔.๓ หอสมุดจังหวัดสระแก้ว	จำนวน ๑ แห่ง

๔.๔ โบราณสถานที่ขึ้นทะเบียน	จำนวน ๔๑ แห่ง
๔.๕ แหล่งโบราณคดี	จำนวน ๒ แห่ง
๔.๖ เครือข่าย อสมศ.	จำนวน ๒๔ คน

๕. เครือข่ายงานเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

(๑) ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในสถานศึกษา	จำนวน ๑๘๖ แห่ง
(๒) ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมนอกสถานศึกษา	จำนวน ๕ แห่ง
(๓) คณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัดสระแก้ว	จำนวน ๒๕ คน
(๔) อาสาสมัครเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม	จำนวน ๕๒ คน

๖. ข้อมูลสถานประกอบการตาม พ.ร.บ. ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑) สถานประกอบการตาม พ.ร.บ.ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑	จำนวน ๒๙๖ แห่ง
- ร้านเกม	จำนวน ๑๖๗ แห่ง
- ร้านคาราโอเกะ	จำนวน ๘๕ แห่ง
- ร้านให้เช่า/แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายภาพยนตร์และวีดิทัศน์	จำนวน ๓๙ แห่ง
- โรงภาพยนตร์	จำนวน ๕ โรง
(๒) ร้านเกมสีขาว ไม่พบข้อมูล	จำนวน ๐ แห่ง

๗. เครือข่ายประชาสัมพันธ์

สถานีวิทยุโทรทัศน์

- สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสระแก้ว	จำนวน ๑ แห่ง
- สถานีวิทยุชุมชนเป็นเครือข่ายประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม	จำนวน ๓๕ แห่ง

๘. ข้อมูลสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

๑. สระแก้ว – สระขวัญ
๒. จารึกพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๓. สถานีรถไฟอรัญประเทศ
๔. วัดหลวงอรัญญ์
๕. ที่ประทับของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อครั้งทรงร่วมรบในยุทธการโนนหมากมุ่น
๖. ถนนเจ้าพระยาบดินทรเดชา

๙. ชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

- อำเภอเมืองสระแก้ว	จำนวน ๓ แห่ง
- อำเภอเขาฉกรรจ์	จำนวน ๒ แห่ง
- อำเภอวังน้ำเย็น	จำนวน ๑ แห่ง
- อำเภอวังสมบูรณ์	จำนวน ๓ แห่ง
- อำเภอคลองหาด	จำนวน ๑ แห่ง
- อำเภออรัญประเทศ	จำนวน ๕ แห่ง
- อำเภอโคกสูง	จำนวน ๑ แห่ง
- อำเภอตาพระยา	จำนวน ๒ แห่ง

๑๐. ข้อมูลมรดกภูมิปัญญา

- จัดเก็บข้อมูลประจำปี ๒๕๖๐	จำนวน ๕ เรื่อง
- จัดเก็บข้อมูลประจำปี ๒๕๖๑	จำนวน ๕ เรื่อง
- จัดเก็บข้อมูลประจำปี ๒๕๖๒	จำนวน ๒ เรื่อง

๑๑. รุกขมรดกของแผ่นดิน

- ได้รับการคัดเลือกในปี ๒๕๖๒	จำนวน ๑ ต้น
------------------------------	-------------

ปฏิทินวัฒนธรรมประเพณี จังหวัดสระแก้ว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

➤ งานเทศกาล ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ระดับจังหวัด

วัฒนธรรม/ประเพณี	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	รายละเอียดกิจกรรม
๑. ประเพณีทอดกฐิน สามัคคี จังหวัดสระแก้ว	๗ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	วัดมิตรสัมพันธ์ อำเภอวังน้ำเย็น	- สมโภชน่องค์กฐิน - ทอดถวายพระกฐิน - ฉลองพระกฐิน
๒. ประเพณีสมโภช ศาลหลักเมือง จังหวัดสระแก้ว	๑ ธันวาคม ๒๕๖๒	บริเวณศาลหลักเมือง จังหวัดสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว	- พิธีบวงสรวงศาลหลักเมือง - พิธีปิดทองและสักการะ ศาลหลักเมือง - การแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านและดนตรี - การแสดงและจำหน่ายสินค้า พื้นเมือง และสินค้า OTOP
๓. ส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ	๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึง ๑ มกราคม ๒๕๖๓	- ระดับจังหวัด วัดสระแก้ว พระอารามหลวง - ทุกอำเภอ	- สวดเจริญพระพุทธมนต์ข้ามปี - ทำบุญตักบาตร
๔. งานสืบสาน วัฒนธรรมเบ็ญบูรพา และงานกาชาดจังหวัด สระแก้ว	๑๔ - ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	บริเวณอุทยานพุทธมณฑล สระแก้ว หลังสนาม องค์การบริหารส่วน จังหวัดสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว	- การประกวดขบวนแห่ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น - ขบวนแห่หลวงพ่อบุช และพิธี ปิดทองสักการบูชาหลวงพ่อบุช - การแสดงศิลปวัฒนธรรม และการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ - นิทรรศการทางด้านการศึกษา, ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม, สาธารณสุข, การเกษตร, ปศุสัตว์, เทคโนโลยี, อุตสาหกรรม ฯลฯ จากหน่วยงานภายในจังหวัด - ร้านมัจฉากาชาด - การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน - การแสดงและจำหน่ายสินค้า พื้นเมือง และสินค้า OTOP
๕. ประเพณีส่งเสริม พระพุทธศาสนา เนื่องในวันมาฆบูชา	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)	- วัดสระแก้ว พระอารามหลวง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว (ระดับจังหวัด) - ทุกวัดในจังหวัดสระแก้ว	- ทำบุญตักบาตร - ปฏิบัติธรรม - ฟังเทศน์ - พิธีเวียนเทียน

วัฒนธรรม/ประเพณี	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	รายละเอียดกิจกรรม
๖. งานสืบสานประเพณี สู่ขวัญควาย	๑๔ – ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓	โรงเรียนการสกรสิทธิ์ ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว	- ประภวธิดากาส - พิธีบายศรีสู่ขวัญควาย - การประภว “ปั้นควาย” - การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน
๗. เทศกาลดูผีเสื้อ ที่ปางสีดา	พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๓	อุทยานแห่งชาติปางสีดา ตำบลท่าแยก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว	- กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว - การแข่งขันจักรยานเสือภูเขา - การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน - การบรรยายเรื่องผีเสื้อ แห่งผืนป่าตะวันออก - กิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ - นิทรรศการด้านศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี, ผีเสื้อ
๘. ประเพณีส่งเสริม พระพุทธศาสนา เนื่องในวันวิสาขบูชา	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓	- ทุกวัดในจังหวัด สระแก้ว	- เชิญชวนร่วมแต่งกายด้วยชุด ขาวปฏิบัติธรรม ในสัปดาห์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนา - ทำบุญตักบาตร - พิธีเวียนเทียน - การปฏิบัติธรรม - กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
๙. ประเพณีส่งเสริม พระพุทธศาสนาเนื่องใน วันวิสาขบูชา และอัฐมีบูชา อาเซียน สานสัมพันธ์มิตร ในมิติพระพุทธศาสนา	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓	วัดเหล่าอ้อย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (ระดับจังหวัด)	- เชิญชวนร่วมแต่งกายด้วยชุดขาว ปฏิบัติธรรมในสัปดาห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนา - ทำบุญตักบาตร - พิธีเวียนเทียน - การปฏิบัติธรรม - กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
๑๐. ประเพณีส่งเสริม พระพุทธศาสนา เนื่อง ในวันอาสาฬหบูชา	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓	- วัดสระแก้ว พระอารามหลวง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว (ระดับจังหวัด) - ทุกวัดในจังหวัด สระแก้ว	- เชิญชวนร่วมแต่งกายด้วยชุดขาว ปฏิบัติธรรม ในสัปดาห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนา - ทำบุญตักบาตร - พิธีเวียนเทียน - การปฏิบัติธรรม - กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
๑๑. ประเพณี วันเข้าพรรษา	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓	- วัดสระแก้ว พระอารามหลวง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว (ระดับจังหวัด) - ทุกวัดในจังหวัดสระแก้ว	- ทำบุญตักบาตร - พิธีถวายเทียน และผ้าอาบน้ำฝน - การแสดงพระธรรมเทศนา - หล่อเทียนพรรษา

➤ งานเทศกาล ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ระดับอำเภอ

วัฒนธรรม/ประเพณี	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	รายละเอียดกิจกรรม
๑. ประเพณีออกพรรษา	๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๒ (วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑)	- วัดสระแก้ว พระอารามหลวง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว (ระดับจังหวัด) - ทุกวัดในจังหวัด สระแก้ว	- ทำบุญตักบาตร - การแสดงพระธรรมเทศนา
๒. งานตักบาตร เทโวโรหณะ	๑๓ - ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ (วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑) (วันแรม ๑ - ๒ ค่ำ เดือน ๑๑)	- วัดสระแก้ว พระอารามหลวง - วัดศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว - วัดถ้ำเขานกรรจ์ ตำบลเขานกรรจ์ อำเภอเขานกรรจ์ - วัดอนุบรรพต ตำบลบ้านใหม่หนองไทร อำเภออรัญประเทศ - ปราสาทเขาโล้น ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา - ทุกวัดในจังหวัดสระแก้ว	- พิธีทำบุญตักบาตร - พิธีออกพรรษาที่ยิ่งใหญ่ - การแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน
๓. ประเพณีลอยกระทง	๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒)	- เทศบาลเมือง/ เทศบาลตำบล/อบต. ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว - วัดในพื้นที่จังหวัด สระแก้ว	- การลอยกระทงเพื่อขอขมา พระแม่คงคา - การประกวดกระทง - การประกวดนางนพมาศ, หนูน้อยนพมาศ - การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน - การแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน และดนตรี - การแสดงและจำหน่ายสินค้า พื้นเมือง และสินค้า OTOP
๔. งานสมโภชวันยุทธ หัตถี	๑๘ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓	พระบรมราชานุสาวรีย์ พระนเรศวรมหาราช อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว	- พิธีบวงสรวงพระบรมราชา นุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช - การวางพวงมาลาถวายสักการะ - การรำถวายสักการะ ประกอบด้วย ๑) รำถวายมือเพื่อถวาย สักการะ (ภาคเช้า)

วัฒนธรรม/ประเพณี	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	รายละเอียดกิจกรรม
			๒) รำอาศิรวาทราชตรีย (ภาคค่ำ) ๓) รำวงสรวงสมเด็จพระนเรศวรมหาราช - การแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน (ดนตรี) - นิทรรศการทางด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม - การประกวดไก่ชน, ไก่พื้นเมือง - การแข่งขันกีฬาชกมวย - การแสดงและจำหน่ายสินค้า พื้นเมือง และสินค้า OTOP
๕. งานประเพณีบายศรีสู่ขวัญข้าว/สู่ขวัญข้าว	(ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓)	- ตำบลเขาสามสិບ อำเภอเขาฉกรรจ์ - ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร	- พิธีบายศรีสู่ขวัญข้าว - การประกวดขบวนแห่ และ ตกแต่งรถ - การแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน - การประกวดผลิตภัณฑ์ทาง การเกษตร - นิทรรศการประเพณีบายศรี สู่ขวัญข้าว - การแสดงและจำหน่ายสินค้า พื้นเมือง และสินค้า OTOP
๖. ประเพณี แห่พระบรมสารีริกธาตุ และสักการะหลวงพ่ ขาว	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	วัดนครธรรม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว	- แห่พระบรมสารีริกธาตุ เพื่อให้ประชาชนได้กราบไหว้ สักการะบูชา - สักการะและบูชาหลวงพ่ขาว - การแสดงศิลปวัฒนธรรม - นิทรรศการทางด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม - การแสดงและจำหน่ายสินค้า พื้นเมือง และสินค้า OTOP
๗. ประเพณีบุญข้าวจี่	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	- วัดเขาจาน ตำบลท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว - วัดตาหลังใน ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	- ทำบุญตักบาตรด้วยข้าวจี่ - ทำบุญตักบาตร

วัฒนธรรม/ประเพณี	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	รายละเอียดกิจกรรม
๘. งานวันชมพู่หวาน เมืองผลไม้ คนชายแดน	มีนาคม ๒๕๖๓	บริเวณหน้าที่ว่าการ อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - การประกวดชมพู่หวานและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร - การประกวดธิดาชมพู่ - การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน - นิทรรศการด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี - การแสดงและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และสินค้า OTOP
๙. งานประเพณี บุญพะเหวด เทศน์มหาชาติ	เดือน ๔ (มีนาคม - เมษายน)	ทุกพื้นที่ในจังหวัด สระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีอัญเชิญพระอุปคุต - พิธีแห่พระเวสสันดรเข้าเมือง - เทศน์มหาชาติ
๑๐. งานสืบสาน ประเพณีสงกรานต์ วันผู้สูงอายุ และครอบครัว	เมษายน ๒๕๖๓	ทุกอำเภอในจังหวัด สระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีสงฆ์น้ำพระ - พิธีรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ - การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน - การละเล่น, กีฬาพื้นบ้าน
๑๑. ประเพณีแห่เจ้าพ่อ พระปรัง (วันไหล สระแก้ว)	๑๙ เมษายน ๒๕๖๓	ศาลเจ้าพ่อพระปรัง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - ขบวนแห่อัญเชิญเจ้าพ่อพระปรังเพื่อให้ประชาชนกราบไหว้สักการบูชา จากศาลเจ้าพ่อพระปรังมายังศาลากลางจังหวัดสระแก้ว - ขบวนแห่พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์จาก ๙ อำเภอ ร่วมขบวนกับเจ้าพ่อพระปรังให้ประชาชนกราบไหว้ สักการบูชาสงฆ์น้ำ - วันไหลสระแก้ว (เล่นน้ำสงกรานต์)
๑๒. งานวันแคนตาลูป ของดีเมืองอรัญ	เมษายน ๒๕๖๓	บริเวณตลาดหน้าสถานี รถไฟ อำเภออรัญ ประเทศ จังหวัดสระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - ขบวนแห่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น - การประกวดแคนตาลูป และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร - การประกวดธิดาแคนตาลูป - การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน - นิทรรศการด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี - การแสดงและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และสินค้า OTOP

วัฒนธรรม/ประเพณี	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	รายละเอียดกิจกรรม
๑๓. งานประเพณีบุญบั้งไฟ	เดือน ๖	ทุกพื้นที่ในจังหวัดสระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - ขบวนแห่บั้งไฟสวยงาม - ขบวนแห่บั้งไฟเพื่อขอฝนแบบดั้งเดิม - การประกวดขบวนแห่บั้งไฟสวยงาม/การประกวดจุดบั้งไฟ - การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน - นิทรรศการด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี - การแสดงและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และสินค้า OTOP
๑๔. งานประเพณีกวนข้าวทิพย์	เดือน ๖	ทุกพื้นที่ในจังหวัดสระแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีพราหมณ์ - พิธีกวนข้าวทิพย์
๑๕. งานประเพณีทำบุญขึ้นเขาน้อย	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓	<ul style="list-style-type: none"> - วัดเขาน้อยสี่ชมพู, ปราสาทเขาน้อยสี่ชมพู ตำบลคลองน้ำใส อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - บวงสรวงเจ้าพ่อเขาน้อย - ทำบุญตักบาตร - ขึ้นเขาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ - ปิดทองรอยพระพุทธรบาท
๑๖. งานประเพณีบุญบั้งไฟ ตะไลยักษ์	พฤษภาคม ๒๕๖๓	<ul style="list-style-type: none"> - ตำบลแซร์อ้อ อำเภอนานนคร 	<ul style="list-style-type: none"> - ขบวนแห่บั้งไฟสวยงาม - ขบวนแห่บั้งไฟเพื่อขอฝนแบบดั้งเดิม - การประกวดขบวนแห่บั้งไฟสวยงาม/การประกวดจุดบั้งไฟ - การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน - นิทรรศการด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี - การแสดงและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และสินค้า OTOP
๑๗. งานประเพณีแห่ห่อปราสาทผึ้ง	ช่วงเทศกาลออกพรรษา	<ul style="list-style-type: none"> - อำเภอคลองหาด - อำเภอรัญประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีแห่ห่อปราสาทผึ้ง - การประกวดห่อปราสาทผึ้ง - ขบวนแห่ห่อปราสาทผึ้ง
๑๘. งานประเพณีแซนโฎนญานตา	๑๔ - ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐	<ul style="list-style-type: none"> - อำเภอดาพระยา 	<ul style="list-style-type: none"> - ไหว้บรรพบุรุษ - ทำบุญตักบาตรให้บรรพบุรุษ

➤ งานเทศกาล ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ระดับตำบล

วัฒนธรรม/ประเพณี	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	รายละเอียดกิจกรรม
๑. งานฉลองศาล แม่ย่าซอม	๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒	ศาลเจ้าแม่ย่าซอม หมู่ ๕ ตำบลคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว	- พิธีบวงสรวงแม่ย่าซอม, พระเจ้าทรงธรรม - สักการะแม่ย่าซอม และพระเจ้าทรงธรรม - การแสดงศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน
๒. ประเพณีทำบุญ กลางบ้าน	พฤษภาคม ๒๕๖๓ (เดือน ๖)	ทุกหมู่บ้านในพื้นที่ จังหวัดสระแก้ว	- เจริญพุทธมนต์ - ทำบุญตักบาตร

บทที่ ๒

กรอบแนวคิดและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สาระสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพ ในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ซึ่งแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมาย ที่กำหนด

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไป ที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นามาประยุกต์ผสมผสาน กับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคม และขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำ ของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนา ที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทาประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐ ให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็น ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการ ในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนวัตกรรมการ เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและ เอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศ

การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศนั้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านได้นำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นฉบับที่รัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จัดทำขึ้น รวมทั้งรายงานผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง มาประกอบการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ โดยการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๑ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านการเมือง “สร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่เน้น การมีส่วนร่วมและธรรมาธิปไตย” ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักยอมรับความเห็นที่แตกต่าง พรรคการเมือง ดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยตรวจสอบได้ นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี

๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน “ภาครัฐทันสมัย บริการรวดเร็ว ตอบโจทย์ชีวิตประชาชน” องค์กรภาครัฐเปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน กะทัดรัดแต่แข็งแรง ท างานเพื่อประชาชนโดยเชิงพื้นที่เป็นหลัก จัดระบบบริหารและบริการให้เป็นดิจิทัล จัดระบบบุคลากรให้ มีมาตรฐานกลาง มีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต

๓. ด้านกฎหมาย “ปฏิรูปกฎหมาย เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ขจัดความเหลื่อมล้ำ” ให้กฎหมายดีและเป็นธรรมสอดคล้องกับหลักนิติธรรมเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการกฎหมายอย่างเหมาะสม มี ความรู้ความเข้าใจและสามารถเข้าถึงกฎหมาย ได้โดยง่าย และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม “พลิกกระบวนการทศน์ ขจัดความเหลื่อมล้ำ สู่ก้าวใหม่ยุติธรรม ที่ยั่งยืน” ให้ทุกขั้นตอนมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน มีกลไกช่วยเหลือประชาชนโดยเสมอภาค บังคับการ ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด พัฒนาระบบสอบสวนคดีอาญาที่มีการ ตรวจสอบและถ่วงดุล ระบบนิติวิทยาศาสตร์ มีมาตรฐาน และกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการแข่งขันของประเทศ

๕. ด้านเศรษฐกิจ “สร้างมาตรฐานการผลิต เน้นพัฒนานวัตกรรม และแก้ไขปัญหาความยากจน” มีผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศสูงขึ้น มีการเติบโตอย่างครอบคลุมทุกภาคส่วน อย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ระบบมาตรฐานและนวัตกรรมในการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประชาชน และสถาบันทางเศรษฐกิจมีสมรรถนะสูงขึ้น

๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม “ฟื้นฟู ขยาย และสร้างฐาน ทรัพยากรเพื่ออนาคตของทุกคน” ทรัพยากรธรรมชาติ ได้รับการรักษา ฟื้นฟูและยั่งยืนเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ทั้งทรัพยากรทางบก (ป่าไม้และสัตว์ป่า ดิน แร่) ทางน้ำ ทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อม

๗. ด้านสาธารณสุข “หมอครอบครัว ดูแลถึงบ้าน เชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล เพื่อสุขภาพคนไทย” ระบบบริการปฐมภูมิมีความครอบคลุม ระบบสุขภาพของประเทศมีเอกภาพ กระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่พื้นที่ และประชาชนไทยมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ ดีบนหลักการสร้างนาซ่อม และผู้ที่อาศัยในประเทศไทยมีโอกาสเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็น

๘. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ “ดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของหน้าที่สื่อ บนความรับผิดชอบต่อสังคมกับการกำกับที่มีความชอบธรรม” ดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบต่อสังคมกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ การรับรู้ ของประชาชน และสื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี

๙. **ด้านสังคม** “สังคมคุณภาพ สวัสดิการทั่วถึง ชุมชนเข้มแข็ง” คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น สังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมี ข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการ และให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการชุมชนได้ด้วยตนเอง

๑๐. **ด้านพลังงาน** “บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม สร้างความเชื่อมั่น และความมั่นคงทางพลังงาน” ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้การบริหารจัดการด้าน พลังงานมีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานพลังงาน และการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงาน

๑๑. **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** “ประชาชนแจ้งข่าว ภาครัฐโปร่งใส ทุจริตลดลง” มีมาตรการควบคุม กากับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ยกระดับการ บังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศในระยะ ๕ ปี จะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนหน้า เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการ บนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนา ทุกด้าน มีคุณภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศน์ มีความสอดคล้อง เกื้อกูล และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาในมิติหนึ่งต้องไม่ส่งผลกระทบต่อมิติอื่น ๆ รวมทั้งต้องมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาค้นทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการเพื่อสร้างความเข้มแข็ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมนำไปสู่การสร้างสังคมที่พึงปรารถนา รวมถึงมีจิตอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โดยยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้าน ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และกำหนดเป็นแนวทางในรายละเอียด ที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและการตอบสนองต่อเป้าหมายที่ต้องบรรลุในระยะ ๕ ปี ที่จะเป็นการวางพื้นฐานที่สามารถสานต่อการพัฒนาในประเด็นสำคัญของประเทศในระยะต่อไปที่สนับสนุนเป้าหมาย การพัฒนาให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนาทาง ทั้งนี้ ภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้ง ๑๐ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครอบคลุมรายละเอียด ที่ตอบสนองต่อจุดเน้นประเด็นหลักของการพัฒนาในระยะ ๕ ปีและมุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับต่อ ๆ ไป โดยจะต้องต่อยอดให้เกิดความต่อเนื่องของการขับเคลื่อนการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและการแก้ปัญหาสำคัญที่เป็นรากเหง้าของปัญหาต่าง ๆ และประเด็นปฏิรูปประเทศให้ลุล่วง รวมทั้งประเด็นร่วมที่มีความเชื่อมโยงกับหลากหลายประเด็นการพัฒนา ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อเนื่องกันไปตลอด ๒๐ ปี ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. **ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์** โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งใน และนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะ (๒) พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถ ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อาทิ ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนา ทักษะทางสมองและทางสังคมที่เหมาะสม เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (๓) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้

ในชุมชนให้เป็นแหล่ง เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต (๔) ลดปัจจัยเสี่ยง ด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายและอาชีพในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ (๕) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพ ภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่าง สถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ (๖) พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับ สังคมสูงวัย อาทิ ผลักดันให้มีกฎหมายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และ (๗) ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง อาทิ กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง และส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยมีแนวทาง การพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมาย ประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ อาทิ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การดูแลนักเรียนที่ครอบครัুদ্ধตั้งแต่การสร้างรายได้ของครัวเรือน สนับสนุนค่าเดินทางไปยังสถานศึกษา ให้ทุนการศึกษาต่อระดับสูง (๒) การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้าน การศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ ครอบคลุมและทั่วถึง อาทิ บริหารจัดการ การให้บริการ สาธารณสุขที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ผ่านการพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยทั้งในระดับจังหวัด ภาค และระดับประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ (๓) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลัก

๓. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทาง การพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ทั้งในด้านการคลัง อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดแผนงาน โครงการ การจัดสรรงบประมาณ การ บริหาร และการตรวจสอบกระบวนการงบประมาณ และด้านการเงิน อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงิน และสถาบันการเงินทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนให้สามารถสนับสนุนการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจ และ (๒) การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและ บริการ มุ่งเน้นการสร้าง ความ เชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้า การลงทุน เพื่อยกระดับ ศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบ มาตรฐาน ต่อ ยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้ เทคโนโลยีขั้นสูง วาง อนาคตรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจ ของภาคบริการ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกด้าน การค้า การลงทุน

๔. ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทาง การพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้าง สมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม (๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน (๓) การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม (๔) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๕) สนับสนุน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีด ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๖) การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัย พิบัติ (๗) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และ (๘) การพัฒนาความร่วมมือ ด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างประเทศ

๕. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ **สู่ความมั่นคง และยั่งยืน** โดยมีแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) การรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อให้เกิด ความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ (๒) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ (๓) การส่งเสริมความร่วมมือกับ ต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อ บูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ

(๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่ง อำนาจอธิปไตย และสิทธิอธิปไตยในเขต ทะเล และ (๕) การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิด ความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่ เกี่ยวข้องกับความมั่นคงการพัฒนาภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๖. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาล ในสังคมไทย โดยมีแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท การกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า (๒) ปรับปรุง กระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้การจัดสรร และ การใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ (๓) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้ มาตรฐานสากล เพื่อให้ ประชาชนและภาคธุรกิจได้รับบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และอำนวยความสะดวก ตรงตามความต้องการ (๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างมี ประสิทธิภาพและทั่วถึง (๕) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ เพื่อให้สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส และยุติธรรม และ (๖) ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความ ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับ ข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ โดยมีแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่ง อาทิ พัฒนาระบบรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่ง ของประเทศ พัฒนาโครงข่ายถนน พัฒนาระบบขนส่งทางอากาศ และพัฒนาระบบขนส่งทางน้ำ (๒) การสนับสนุน การพัฒนาระบบขนส่ง อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกิดจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ พัฒนาการบริหารจัดการในสาขาขนส่ง (๓) พัฒนาระบบโลจิสติกส์ อาทิ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการ บริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากล และพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการอำนวยความสะดวกทางการค้า (๔) พัฒนาด้านพลังงาน อาทิ จัดหาพลังงานให้เพียงพอและสร้างความมั่นคงในการผลิต พลังงาน เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการการผลิต และการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาด (๕) พัฒนา เศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ และ (๖) พัฒนาระบบน้ำประปา อาทิ พัฒนา ระบบน้ำประปาให้ ครอบคลุมและทั่วถึง และการบริหารจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและ การสร้างนวัตกรรม

๘. ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม โดยมีแนวทาง การพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัย พัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม อาทิ ลงทุนวิจัยและพัฒนากลุ่มเทคโนโลยีที่ประเทศไทย มีศักยภาพพัฒนาได้เอง และกลุ่มเทคโนโลยี ที่นำสู่การ พัฒนาแบบก้าวกระโดด ลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน (๒) พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี อาทิ ส่งเสริม ผู้ประกอบการให้มีบทบาทหลักด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีและร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมการ สร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลาย ในกลุ่ม ผู้ประกอบการธุรกิจของไทย และ (๓) พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ นวัตกรรมด้านบุคลากรวิจัย อาทิ การเร่งการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและ สอดคล้องกับความต้องการโดยเฉพาะในสาขา STEM และพัฒนาศักยภาพนักวิจัยให้มีทั้งความรู้และความเข้าใจ ในเทคโนโลยี

๙. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยมีแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง พัฒนาภาคเหนือให้เป็นฐานเศรษฐกิจ สร้างสรรค์มูลค่าสูง พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมาย การพึ่งตนเอง พัฒนา ภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ พัฒนาภาคใต้เป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย (๒) การพัฒนาเมือง อาทิ พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมี บูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน พัฒนาระบบขนส่ง

สาธารณะในเขตเมือง และ (๓) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ อาทิ พัฒนาพื้นที่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และเกิดผลที่เป็นรูปธรรม

๑๐. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา โดยมีแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย (๑) ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย (๒) พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคมในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงาน GMS, ACMECS, IMT-GT, BIMSTEC และ JDS และภูมิภาคอาเซียน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ (๓) พัฒนาและส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การบริการ และการลงทุนที่โดดเด่นในภูมิภาค (๔) ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย (๕) เปิดประตูการค้าและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่มีความเสมอภาคกัน (๖) สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติ (๗) เข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศโดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ (๘) ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความมั่นคงในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความอยู่ดีมีสุขของประชาชน (๙) บูรณาการภารกิจด้านความร่วมมือระหว่างประเทศและด้านการต่างประเทศ และ (๑๐) ส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศที่สำคัญ

๒.๔ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อ รัฐสภา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

คำแถลงนโยบายหลัก ๑๒ ด้าน และนโยบายเร่งด่วน ๑๒ ด้าน ของรัฐบาลภายใต้การนำของพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีวิสัยทัศน์คือ “มุ่งมั่นให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ในศตวรรษที่ ๒๑” โดยหัวใจของทุกนโยบาย คือ การใช้งบประมาณแผ่นดิน หรือ “ภาษีประชาชน” อย่างคุ้มค่า ยึดกรอบวินัยการเงินการคลัง มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ที่สำคัญเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยอยู่บนรากฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ “เติบโตเชิงคุณภาพ” ไม่ใช่ “การเติบโตเชิงปริมาณ”

การแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา แบ่งเป็น ๒ ส่วนสำคัญ คือ **นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน** ซึ่งเป็นทิศทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลในช่วง ๔ ปีข้างหน้า และ **นโยบายเร่งด่วน ๑๒ ด้าน** ที่ถือเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่รัฐบาลต้องเร่งดำเนินการแก้ไข เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนโดยเร็วที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารประเทศในศตวรรษที่ ๒๑ หรือ “ยุคดิจิทัล”

นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑. ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. สร้างความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ

๓. ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีรวมทั้งการทำนุบำรุงศาสนาการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทยและการยอมรับประเพณีวัฒนธรรมที่ดี ที่มีความหลากหลาย เพื่อสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คุณธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนี้

๓.๑ ส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติโดยอนุรักษ์ ฟื้นฟูและเผยแพร่ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ศิลปะ ประเพณีภูมิปัญญา ภาษาไทยและภาษาถิ่นที่มีอัตลักษณ์และความหลากหลายผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติพร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเพื่อกระตุ้นกระแสนิยมวัฒนธรรมไทย พัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม

๓.๒ ปลุกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมกตัญญูความซื่อสัตย์การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมหาประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดีโดยส่งเสริม ให้สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคมและชุมชนเป็นฐานในการบ่มเพาะ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนดาเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล ให้สื่อมีบทบาทกระตุ้นและสร้างความตระหนักในค่านิยมที่ดีรวมถึงผลิตสื่อที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบและเปิดพื้นที่สาธารณะให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

๓.๓ ทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนาให้มีบทบาทในการ เผยแพร่หลักศาสนาที่ดีงาม ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจ และพัฒนาสังคมให้มีความสามัคคีปรองดอง และยั่งยืน และให้พุทธศาสนิกชนเข้าถึงแก่นแท้ศาสนา ของพระพุทธเจ้าและสามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

๓.๔ สร้างความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านยอมรับและเคารพ ในประเพณีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และชาวต่างชาติที่มีความหลากหลาย ในลักษณะ พหุสังคมที่อยู่ร่วมกัน โดยสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควบคู่กับการส่งเสริม สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

๔. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก

๕. การพัฒนาเศรษฐกิจ และความสามารถในการแข่งขันของไทย

๖. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

๗. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

๘. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของไทยทุกช่วงวัย

๙. สาธารณสุข ความเสมอภาคและสวัสดิการที่เหมาะสมกับกลุ่มประชาชน

๑๐. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสีเขียวเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๑๑. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

๑๒. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

๑. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบการขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบพวน รูปแบบและมาตรฐานหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แก้ไขปัญหานี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หนี้สินนอกระบบ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจ ประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง เป็นต้น

๒. การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยปรับปรุงระบบบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และเบี้ยยังชีพของประชาชน อาทิ ผู้สูงอายุและคนพิการ ที่มีรายได้น้อย ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และพิจารณาขยายความครอบคลุมไปยังกลุ่มมารดาตั้งครรภ์ เด็กแรกเกิด และเด็กวัยเรียนที่ครอบครัวยาก มีปัญหาทางเศรษฐกิจ และเร่งรัดการพัฒนาระบบบริการ สุขภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการบริการในแต่ละระบบ เป็นต้น

๓. มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยเร่งกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ปรับปรุง ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้มีเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว จัดเตรียม มาตรการรองรับการกีดกันทางการค้าและมาตรการสนับสนุนเพื่อช่องทาง การส่งออก ให้ผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางการค้า ปรับปรุงทิศทางการส่งออกไปยังตลาดอื่นโดยเร็ว ส่งเสริม การท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งในส่วนในเมืองหลัก เมืองรอง และการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อกระจายรายได้ในรูปแบบเศรษฐกิจแบ่งปัน เพื่อสร้างรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจ ภายในประเทศในช่วงที่มีข้อจำกัดด้านการส่งออก และส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม

๔. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม โดยจัดพื้นที่ การเกษตรให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการน้ำและคุณภาพของดินตาม Agri-Map กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถ มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตร สำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด ด้วยการชดเชย การประกัน รายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร เป็นต้น

๕. การยกระดับศักยภาพของแรงงาน โดยยกระดับรายได้ค่าแรงแรกเข้าและ กลไกการปรับอัตราค่าจ้าง ที่สอดคล้องกับสมรรถนะแรงงานควบคู่กับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ผ่านกลไกคณะกรรมการไตรภาคี เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน ควบคู่ไปกับการกำกับ ดูแลราคาสินค้าไม่ให้กระทบกับค่าครองชีพ ของประชาชน และสามารถจูงใจให้แรงงานพัฒนา ตนเองเพื่อปรับเปลี่ยนทักษะ และเปลี่ยนสายอาชีพให้ตรงกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน อุตสาหกรรมเป้าหมาย และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

๖. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต โดยต่อยอด อุตสาหกรรมเป้าหมายและวางรากฐาน การพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจ หมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ดึงดูด การลงทุนของ ภาคเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองอัจฉริยะ และการลงทุน ในโครงสร้าง พื้นฐานที่ทันสมัย รวมทั้ง วางรากฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ ๕G

๗. การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ ในระบบดิจิทัล ปรับปรุงรูปแบบการ เรียนรู้มุ่งสู่ระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และ ภาษาต่างประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การพัฒนาโรงเรียน คุณภาพในทุกตำบล ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

๘. การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายราชการประจำ โดยเร่งรัด การดาเนินมาตรการทางการเมืองควบคู่ไปกับมาตรการ ทางกฎหมาย พร้อมทั้งให้ภาคสังคม ภาคเอกชน และ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวัง การทุจริตประพฤติมิชอบ

๙. การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ โดยเร่งรัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงการ ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศทุกภูมิภาค ปราปรามแหล่งผลิตและเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด

๑๐. การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน โดยมุ่งสู่ความเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่โปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนา ระบบจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ ปรับปรุงระบบการอนุมัติ และอนุญาตของทางราชการที่สำคัญให้เป็น ระบบดิจิทัล ทั้งบุคคลและนิติบุคคล เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจ ของเจ้าหน้าที่รัฐ ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากเกินความจำเป็น

๑๑. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือ ระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตาม สถานการณ์อย่างต่อเนื่องและกำหนด มาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อน ของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันทั่วถึง รวมทั้ง พัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

๑๒. การสนับสนุนให้มีการศึกษา การรับฟังความเห็นของประชาชน และ การดาเนินการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ รัฐบาลขอให้ความเชื่อมั่น แก่รัฐสภาและประชาชนไทยทุกภาคส่วนว่า จะบริหาร ราชการแผ่นดินอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดประโยชน์ส่วนรวม ของประชาชนชาวไทยเป็นที่ตั้งอย่างแท้จริง เพื่อให้ประเทศไทยก้าวต่อไป ข้างหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๒.๕ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

๑. ความเป็นมา

จากนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนโดยให้พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่ทั่วทุกรัชกาล หลักการสอนของศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นไทย มาสร้างสรรคสังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมผ่านกลไกประชารัฐของรัฐบาล เพื่อสร้างพลังการทำความดีเพื่อชาติของประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทยอันจะส่งผลให้การพัฒนา ประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจตามแนวคิด **“คุณธรรมนำการพัฒนา”** พร้อมทั้งก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรม ตาม**ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี** โดยให้สังคมเกิดความเข้มแข็งจากภายในและเกิดกระบวนการสร้าง สังคมคุณธรรมแบบ **“ระเบิดจากข้างใน”** จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ควบคู่กับระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่งคั่ง เข้มแข็ง ด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รัฐบาลมุ่งหวังที่จะเห็น ๓ สถาบันหลักของชาติคือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความ วัฒนาสถาพร เป็นฐานรากเชื่อมร้อยให้บ้านเมืองสมานฉันท์สู่ **“ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** โดยเฉพาะ ในปัจจุบัน ได้มียุทธศาสตร์สำคัญคือ **“ประเทศไทย ๔.๐”** เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย **“ปัญญา”** สร้าง **“ความเข้มแข็ง จากภายใน”** เชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยสู่โลกด้วยความสมดุล ด้วยการสร้างคนไทยเป็น **“มนุษย์ที่สมบูรณ์”** ทั้งด้านพุทธิศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา และจริยศึกษา สร้างสังคมไทยเป็น **“สังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน”** ภายใต้ **หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และ รวมกลุ่มอย่างมีพลังเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ บนความหลากหลายทางชีวภาพ และทางวัฒนธรรม พร้อมกับเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เพิ่มมูลค่าการบริหาร (Creative Culture High & Value Service) เพื่อผลักดันให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีการใช้จ่ายที่พอเหมาะกับตนเองซึ่งจะส่งผลให้ ประเทศหลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่อยู่นับกับดักรายได้ปานกลาง โดยเริ่มต้นจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่มุ่งเน้นการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเข้ากับทิศทางการพัฒนา ประเทศให้เติบโตอย่างมี คุณภาพ คำนึงถึงรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว **คนในชาติได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม ความเพียร และมีจิตสำนึกคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ เป็นสำคัญ**

การเป็น**มนุษย์ที่สมบูรณ์**อาจประกอบด้วยความรู้ในข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการ คือ

๑) การมี**หลักธรรมทางศาสนา**ทุกศาสนาสอนให้**คนเป็นคนดี มีคุณธรรม** ซึ่งคุณธรรมสำคัญ ที่ดำรงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ (๑) ไม่เอาเปรียบคนอื่น (๒) ไม่ละเมิดสิทธิของคนอื่น (๓) ไม่ก้าวร้าว ไม่เสียดสีคนอื่น (๔) ประกอบสัมมาชีพสร้างความเจริญให้สังคม โดยประพฤติตนตามหลักการสอนของศาสนา

๒) การมี**หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**ในการดำรงชีวิตให้**มีคุณภาพ** คือ สอนให้รู้จัก วางแผนชีวิตที่ถูกต้อง มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน คือ รู้จักป้องกันเหตุอันไม่พึงประสงค์ ที่จะเกิดขึ้น มีความรู้ควบคุมคุณธรรม ซึ่งปรัชญานี้สอดคล้องกับ**หลักสัปปุริสธรรม ๗ ประการ**ของพระพุทธศาสนา คือ รู้จักเหตุ-รู้จักผล-รู้จักตน-รู้จักประมาณรู้พอเพียง-รู้จักกาล-รู้จักชุมชนรู้จักบุคคล และ**ศาสนาอิสลาม**สอนให้ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง รู้จักให้ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ฟุ้งเฟ้อหรือฟุ้งเฟ้อ มีความพอดีกับชีวิต มีจิตใจ โอบอ้อมอารีรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น **ศาสนาคริสต์**สอนให้มีความพอเพียง รู้จักยับยั้งความต้องการไว้ภายในขอบเขตที่เหมาะสม ทำให้เกิดความพอดีพอประมาณ ตลอดจนมีความรักในเพื่อนมนุษย์รู้จักการให้และ การแบ่งปัน เป็นสังคมแห่งทางสายกลางที่แบ่งปันกัน **ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู**สอนให้ดำเนินชีวิตอย่างสันโดษ เรียบง่าย ช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และ**ศาสนาซิกข์**สอนปฏิบัติตามสังฆธรรมในพระมหาคัมภีร์ ศรีคุรุครันถ์ซาฮิบ โดยประกอบสัมมาอาชีพโดยสุจริต ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความพอเพียง รู้จักพอ ประหยัดเก็บออม รักสันโดษ ไม่โลภ รับผิดชอบต่อสังคมและให้เพื่อนมนุษย์ด้วยกาย วาจาและทรัพย์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

๓) การรักษาสืบสานวัฒนธรรมอันดีงาม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีมาคู่กับสังคมไทย เป็นความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทยแสดงถึงเกียรติภูมิศักดิ์ศรีของคนไทย ที่ปลูกฝังมาอย่างยาวนาน ทำให้คนไทย มีจิตสำนึกที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ รู้จักรักษาระเบียบวินัย รู้จักพัฒนาตนเอง มีความเอื้ออาทร รู้รักสามัคคี มีความรักในสถาบันของชาติ คือ ชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ๔

ดังนั้น เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิด “แผนแม่บท ส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)”

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย ๒) สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ ๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม และ ๔) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญของรัฐในการแก้ไขปัญหาวิกฤตคุณธรรมของคนในชาติ สร้างความสมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจ ให้ประเทศชาติและประชาชนมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมไปปฏิบัติและรายงานผลต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีตามลำดับ อีกทั้งให้สำนักงานงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ ดังนี้

๑. เห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒. เห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นกลไกผลักดันการขับเคลื่อนและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตามนโยบายรัฐบาล เนื่องจากได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพประชากร ผ่านการอ่าน แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และปลูกฝังผ่านมิติทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นวิธีที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย เริ่มจากครอบครัวชุมชนและสังคม โดยการหลอมรวมเข้ากับแนวทางวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมไทย มาช้านาน โดยมี ๔ ยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลูกสร้างพฤติกรรมรักการอ่านที่เข้มแข็งให้กับคนทุกช่วงวัย เพื่อให้คนไทย ทุกช่วงวัยมีทัศนคติที่ดีและตระหนักถึงประโยชน์ของการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสื่อการอ่านของประชาชนทั้งในชุมชนเมือง และภูมิภาค เพื่อให้ประเทศไทยมีแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านทั้งในรูปแบบที่มีความหลากหลายสามารถเข้าถึง ได้อย่างง่าย สะดวกทั่วถึงและไม่จำกัดเวลาและสถานที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกย่องคุณภาพแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้ประเทศไทยได้มีแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความทันสมัยและสามารถให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชน/สังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีกลไกขับเคลื่อนและมีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒.๗ นโยบายของนายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ในการประชุม มอบนโยบายของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ศูนย์ประชุมกระทรวงวัฒนธรรม ชั้น ๘ กระทรวงวัฒนธรรม

นโยบายหลัก ๔ ประการ

๑. สืบสาน

ประการที่ ๑ ด้านการสืบสานงานวัฒนธรรมของชาติ

๑.๑ ถวายงานพระราชพิธีและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ และพระบรมวงศานุวงศ์ ด้วยความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ เพื่อเทิดทูนและธำรงไว้ซึ่งสถาบันอันสูงสุดของปวงชนชาวไทย

๑.๒ ดำเนินงานตามพระราชดำริ ส่งเสริมการนาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติ เพื่อไปสู่วัฒนธรรมเพื่อคุณค่า และวัฒนธรรมเพิ่มมูลค่า

๑.๓ ทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนา ให้มีบทบาท ในการเผยแพร่ศาสนาที่ดีงาม ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจ และสังคม

๑.๔ สร้างความมั่นคงและความยั่งยืนของมรดกทางวัฒนธรรม ด้วยการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงและบูรณปฏิสังขรณ์ แหล่งศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ รวมถึงอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนการใช้การอนุรักษ์ทรัพยากรและมรดกทางด้านวัฒนธรรมอย่างรู้คุณค่าโดยชุมชนมีส่วนร่วม

๑.๕ ส่งเสริมศิลปิน ราชบัณฑิตยสถาน ผู้นำจิตวิญญาณ กระตุ้นให้มารากวัฒนธรรมประจำถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน รวบรวมเป็นคลังข้อมูล เป็นองค์ความรู้ต่อยอดและส่งผ่านวัฒนธรรมของชาติสืบทอดรุ่นสู่รุ่น สู่เยาวชนยุคดิจิทัล แบบไร้รอยต่อ

๒. รักษา

ประการที่ ๒ ด้านการรักษาและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรม

๒.๑ ส่งเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรบุคคลทางด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ศิลปินแห่งชาติ ปุชนิยบุคคล ราชบัณฑิตยสถาน ผู้นำจิตวิญญาณ ผู้นำศาสนา ให้มีส่วนร่วมเป็นแม่พิมพ์ (Role Model) ในการถ่ายทอดภูมิปัญญา องค์ความรู้

๒.๒ ปลุกกระแสความเป็นไทย (Thainess) สร้างจิตสำนึก ส่งเสริมค่านิยมและอัตลักษณ์ความเป็นไทย ผ่านพื้นที่และกิจกรรมทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ

๒.๓ ผลักดันนโยบายการจัดการพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ที่สำคัญ ได้แก่

๑) ตรวจสอบข้อมูล และสำรวจพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อจัดทำแผนการบูรณาการ การบริหารจัดการพื้นที่มรดกวัฒนธรรม

๒) บูรณาการการบริหารจัดการพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรม ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหาการบุกรุกมรดกวัฒนธรรม และแนวทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประโยชน์

๓) จัดทำแผนบูรณาการการบริหารจัดการพื้นที่มรดกวัฒนธรรม รวมทั้งแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บางมาตรา เพื่อประโยชน์ในการจัดการพื้นที่ และเพื่อลดผลกระทบต่อประชาชนที่บุกรุกพื้นที่มรดกวัฒนธรรมโดยไม่ตั้งใจ

๔) นำแผนบูรณาการการบริหารจัดการพื้นที่มรดกวัฒนธรรม ด้านการแก้ไขปัญหาการบุกรุก มาทดลองปฏิบัติ

๒.๔ ส่งเสริมการนาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สนองต่อนโยบายการเตรียมคนไทย สู่ศตวรรษที่ ๒๑ มาประยุกต์ใช้ เพื่อการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และบูรณปฏิสังขรณ์แหล่งศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ

๒.๕ สนับสนุนการจัดทาและบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (BIG DATA) เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ เผยแพร่ รักษาและทำนุบำรุงสมบัติของชาติ

๒.๖ สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือทางวัฒนธรรมและการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี กับอารยประเทศ เผยแพร่ องค์ความรู้ที่ถูกต้องสู่สังคมไทยและนานาชาติ

๒.๗ ผลักดันการพัฒนาศูนย์วัฒนธรรมแห่งใหม่เพื่อเป็นศูนย์กลางการแสดง การประชุม การถ่ายทอดองค์ความรู้ การนาเสนอวิชาการและปฏิบัติการ

๓. ต่อยอด

ประการที่ ๓ การต่อยอดวัฒนธรรม ด้วยการนำคุณค่าของวัฒนธรรม สร้างสรรค์สินค้าและบริการ (Creative Culture) เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการทางวัฒนธรรม

๓.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการนาทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการนาวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์และบริการด้านวัฒนธรรมพื้นถิ่นให้เป็นวัฒนธรรมสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือให้เกิดสถาบันวัฒนธรรมสร้างสรรค์ สร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓.๓ สนับสนุนการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ที่มีศักยภาพ ๕F คือ ๑) อาหาร (Food) ๒) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film) ๓) การออกแบบและแฟชั่น (Fashion) ๔) มวยไทย (Fighting) และศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย และ ๕) เทศกาล ประเพณี (Festival) โดยการบูรณาการและร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๓.๔ ส่งเสริมให้มีเวทีและพื้นที่เชิงวัฒนธรรม รวมไปถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน

๓.๕ สนับสนุนให้เกิดการสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการร่วมลงทุน (Eco System) ระหว่างปราชญ์ชาวบ้าน นักวิจัยพัฒนา นักลงทุน นักการตลาดและผู้ประกอบการหน้าใหม่

๓.๖ ส่งเสริมการนานวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้เป็นเครื่องมือในการคิดค้นและวิจัย ออกแบบผลงาน ผลิตภัณฑ์และบริการทางด้านวัฒนธรรม รวมไปถึงการส่งเสริมการตลาดด้วยเครื่องมือ ทางการตลาดสมัยใหม่

๔. หลักธรรมาภิบาล

ประการที่ ๔ ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยหลักธรรมาภิบาลและการสร้างคุณค่าทางสังคม (Value Creation)

๔.๑ ผลักดันการจัดทาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติพร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม จัดตั้ง คณะทำงานดาเนินการพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

๔.๒ เร่งรัดขับเคลื่อนการพัฒนาและบรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนด้านศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม โดยประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงวัฒนธรรม และส่งเสริมให้มีการ วางหลักสูตรการเรียนรู้เสริมภายในท้องถิ่น

๔.๓ เร่งสร้างสรรค์วิถีชีวิตและสังคมคุณภาพ ด้วยการนามิติทางวัฒนธรรมมาสร้างค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีให้กับ สังคมไทย การใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ เคารพ และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๔.๔ สนับสนุนนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการนามิติของวัฒนธรรมมาปลูกฝังและสร้างสำนึกวินัยการจรรยา อย่ายั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติด้านการจรรยาและลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชน

๔.๕ สนับสนุนการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทาง สังคม ทุนทางวัฒนธรรม และความเข้มแข็งของชุมชน เสริมสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรม ที่เอื้อต่อการ ดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

๔.๖ ปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ด้วยการดาเนินการปรับปรุงโครงสร้างบทบาท และ ภารกิจของหน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรม ปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปวัฒนธรรม พัฒนากลไกสนับสนุนการบริหาร จัดการงานวัฒนธรรม

๔.๗ นาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารราชการและส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลภายใน องค์กรให้มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีความมั่นคง และเจริญก้าวหน้า ในสาขาอาชีพ

๒.๘ ยุทธศาสตร์กระทรวงวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์

"วัฒนธรรมสร้างคนดี สร้างสังคมดี สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน"

พันธกิจ

๑. เติบโตสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และทานุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้มีการรักษา สืบทอดและพัฒนาอย่างยั่งยืน
๒. ส่งเสริมการพัฒนาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
๓. ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศเพื่อนาความเป็นไทยสู่สากล
๔. สร้างจิตสำนึก สร้างค่านิยม และวิถีชีวิตที่ดีงามในสังคมไทย
๕. จัดการศึกษา วิจัย บริหารจัดการองค์ความรู้ และสร้างนวัตกรรมด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
๖. ยกระดับการบริหารจัดการ กลไก มาตรการ แผน ยุทธศาสตร์ และกฎหมายต่างๆ ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์

๑. เสริมสร้างความตระหนักต่อสถาบันหลักของชาติ และพัฒนากลไกในการอนุรักษ์และ สืบทอดวัฒนธรรม
๒. ส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
๓. พัฒนาความสัมพันธ์ และส่งเสริมเกียรติภูมิและภาพลักษณ์ไทยในเวทีโลก
๔. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และความเป็นไทย
๕. พัฒนาคูณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา วิจัย บริหารจัดการความรู้ และสร้างนวัตกรรมด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
๖. พัฒนากลไกและยกระดับการบริหารจัดการงานวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมให้สอดคล้องและสนองต่อภารกิจตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของรัฐบาล
๒. เพื่อบูรณาการมิติทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมกับวิถีชีวิตของประชาชน
๓. เพื่อสร้างเครือข่ายและระดมทรัพยากรในการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
๔. เพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม ประสานและบูรณาการการดำเนินงาน ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาชน
๕. เพื่อเสริมสร้างศักดิ์ศรี ความเสมอภาค ความสมานฉันท์ และสันติสุขแก่คนทุกกลุ่ม ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน ประเทศ และ สังคมโลก

เป้าประสงค์

๑. วัฒนธรรมได้รับการอนุรักษ์และสืบทอดอย่างเป็นระบบ
๒. ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนาและสืบสานมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรม
๓. ประเทศไทยมีรายได้จากอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น
๔. คนไทยมีความรัก ภูมิใจในวัฒนธรรมและความเป็นไทย
๕. ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ เกียรติภูมิและภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ดีในระดับนานาชาติ
๖. การจัดการความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้
๗. คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม
๘. กระทรวงวัฒนธรรมมีระบบการบริหารจัดการงานวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพสูง

๒.๘ ยุทธศาสตร์ภาคตะวันออก

๑) แนวคิดและทิศทางการพัฒนา

ภาคตะวันออกมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมหลัก (Industrial Heartland) และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานนานาชาติเชื่อมโยงเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นที่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Southern Economic Corridor และ Southern Coastal Economic Corridor) ที่เชื่อมโยงเมียนมา-ไทย-กัมพูชา-เวียดนาม ซึ่งเป็นเส้นทางลัดโลจิสติกส์ (Land bridge) เชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนกับโลกตะวันตก และ โลกตะวันออก นอกจากนี้ ภาคตะวันออกยังเป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของประเทศ ได้แก่ สุก ร ถัง กุ้ง ไข่ ข้าว และผลไม้ รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

ดังนั้น การพัฒนาภาคตะวันออกระยะต่อไป จะต้องพัฒนาต่อยอดฐานเศรษฐกิจที่มีอยู่ของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์และการค้าบริการ ควบคู่ไปกับการใช้ศักยภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำและความพร้อมของสถาบันการศึกษาวิจัย ยกย่องสินค้าการเกษตรและบริการให้มีมูลค่าสูง เพื่อให้ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้หลุดพ้นกับดัก “ประเทศรายได้ปานกลาง”

๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง และต่อยอดโครงสร้างพื้นฐานทุกระบบ ให้เชื่อมโยงเข้าสู่พื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและเมืองในอนาคต ได้แก่ สนามบินอู่ตะเภา รถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน ท่าเรือแหลมฉบังระยะ ๓ ท่าเรือมาบตาพุด ระยะ ๓ ท่าเรือสัตหีบ รถไฟฟ้าทางคู่เชื่อม ๓ ท่าเรือ และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ช่วงพัทยา-มาบตาพุด รวมทั้ง พัฒนาระบบสาธารณูปโภคได้แก่ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ภายในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบ เพื่อรองรับความต้องการลงทุน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาค ตะวันออกได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

๒) ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ เพื่อให้เกิดการลงทุนของ ภาคเอกชน ในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ๒๓ แผนพัฒนาภาคตะวันออก ภาคตะวันออก เช่น จัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ประชาสัมพันธ์ และชักจูงนักลงทุนที่มีศักยภาพ และ เหมาะสม เป็นต้น

๓) พัฒนาบุคลากรการศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยีเพื่อผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย และก่อให้เกิดการวิจัย สร้างนวัตกรรม และการพัฒนาเทคโนโลยีในการต่อยอด และขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน อาทิ EEC of Digital Park (EECd) และ EEC of Innovation (EECi)

๔) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรี-ระยอง ให้เป็นฐานการ กระจายรายได้และการสร้างงานให้แก่ชุมชน

๕) พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองสำคัญของจังหวัดให้เป็นเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างมีสมดุล

ฉะเชิงเทรา : พัฒนาเป็นเมืองที่อยู่อาศัยขั้นดีที่ทันสมัย รองรับการพัฒนาของ กรุงเทพฯ และการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

พัทยา : พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพ และนันทนาการ ศูนย์ประชุม และศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนำของอาเซียน และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์ระดับนานาชาติ (Medical Tourism)

อู่ตะเภา : พัฒนาเป็นศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์อาเซียน

ระยอง : พัฒนาเป็นเมืองแห่งการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติที่มีธุรกิจทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก ให้เป็นศูนย์กลางผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชียโดยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และการจัดจำหน่าย
- ๒) ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ และโค ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และ สระแก้ว ให้ผลผลิตมีคุณภาพ และได้มาตรฐานความปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และพันธุ์ ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ
- ๓) พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืนต่อไป โดย ๒๔ แผนพัฒนาภาคตะวันออก เร่งรัดการอนุรักษ์ พื้นฟู และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและ วิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและ พัฒนาการประมง พื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลในจังหวัดจันทบุรี และตราด โดยคำนึงถึง ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และ สิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และชุมชนในพื้นที่
- ๒) ฟื้นฟูและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี ระยอง และตราด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และอนุรักษ์เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ และท่องเที่ยว เมืองเก่า โดยฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ พัฒนาเส้นทาง สิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรม การท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล
- ๓) ฟื้นฟูและอนุรักษ์การท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้ว ให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยว อารยธรรมหอม โดยฟื้นฟูบูรณะโบราณสถานและเส้นทางวัฒนธรรม รวมทั้งปรับปรุงและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุมการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ให้เป็นประตูและศูนย์กลางทางการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน เชื่อมโยงกับประเทศกัมพูชาและเวียดนาม โดยจัดระเบียบ การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม พัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวก บริเวณจุดผ่านแดน ๒๕ แผนพัฒนาภาคตะวันออก
- ๒) พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับจังหวัดเกาะกง กัมพูชา โดยจัดระเบียบ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปรับปรุง เส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์รวมถึงยกระดับมาตรฐานการ ให้บริการและอำนวยความสะดวก บริเวณจุดผ่านแดน

๓) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนบ้านแหลมและบ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบองและโพนทองของกัมพูชา โดยปรับปรุงและพัฒนาาระบบบริการพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุน ตลอดจนพัฒนาจุดตรวจ ชายแดนเพื่อให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑) บริหารจัดการน้ำเพื่อบรรเทาภาวะภัยแล้งและน้ำท่วมจันทบุรีตราด และสระแก้ว โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม จัดสรรน้ำ และพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม รองรับความต้องการใช้น้ำที่ เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งส่งเสริมการทาแหล่ง เก็บกักน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

๒) พื้นฟูป่าต้นน้ำให้เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศ โดยปลูกป่าเพิ่มเติม และเพิ่มมาตรการเฝ้าระวังติดตามการบุกรุกป่า โดยสนับสนุนสิทธิและบทบาทของชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการพื้นที่ป่าของชุมชนไม่ให้เสื่อมโทรม

๓) คัดกรองและฟื้นฟูป่าชายเลน ปะการัง หาดทะเล และป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพื้นที่กัดเซาะรุนแรง ได้แก่ จันทบุรีและฉะเชิงเทรา โดยการกำหนดพื้นที่ และหลักเกณฑ์ ๒๖ แผนพัฒนาภาคตะวันออก การใช้ประโยชน์ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น หรือข้อตกลงร่วมกันของภาคีพัฒนา ในการจัดการฟื้นฟูป่าชายเลน การเฝ้าระวังการลักลอบจับสัตว์น้ำ การคัดกรองปะการัง หาดทะเล พื้นที่จับสัตว์น้ำ พื้นที่เพาะเลี้ยง และการทำประมงชายฝั่ง เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ไม่ให้ทรัพยากรชายฝั่งเสื่อมโทรมลงไปอีก

๔) ดำเนินการตามมาตรการจัดการมลพิษทางอากาศ ได้แก่ สารอินทรีย์ระเหยง่าย และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ในจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา โดยกำหนดมาตรการควบคุม และมาตรการ จูงใจในการป้องกัน และควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศในเขตชุมชน และเขตอุตสาหกรรมให้อยู่ในเกณฑ์ มาตรฐาน เพื่อให้ชุมชนและอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูลกันและสันติสุข

๕) ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ในจังหวัดที่เป็น ศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยว และพื้นที่อุตสาหกรรม รวมทั้งการจัดการน้ำทิ้งจากครัวเรือนและโรงงาน ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อควบคุมและบรรเทาปัญหาน้ำเสีย โดยเฉพาะ ในบริเวณแม่น้ำสายหลักที่อยู่ ในเกณฑ์ เสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แม่น้ำระยองตอนบน ตอนล่าง และแม่น้ำพังราดตอนบน

๖) พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการรวบรวม ขนย้าย และการกำจัดขยะจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยใช้มาตรการคัดแยกขยะและบริหารจัดการเก็บตามประเภท การคัดแยกขยะให้เป็นระบบ ส่วนของเสียอันตรายที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ บริเวณพื้นที่ อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และระยอง สนับสนุนให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และการลงทุน กาจัดให้เป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒.๙ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒

วิสัยทัศน์

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

อุตสาหกรรม อัญมณี และเศรษฐกิจฐานรากก้าวหน้า

แหล่งผลิตอาหาร สินค้าเกษตร และผลไม้คุณภาพปลอดภัย

เมืองสมุนไพรแห่งเอเชีย

การค้าชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

ตัวชี้วัด : รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๒ : อุตสาหกรรม อัญมณี และเศรษฐกิจฐานรากก้าวหน้า

ตัวชี้วัด : จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด : มูลค่าของอุตสาหกรรมอัญมณีของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับการยกระดับให้มีมาตรฐานของทางราชการ

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๓ : แหล่งผลิตอาหาร สินค้าเกษตร และผลไม้คุณภาพปลอดภัย

ตัวชี้วัด : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : มูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตรเป้าหมายของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๔ : เมืองสมุนไพรแห่งเอเชีย

ตัวชี้วัด : มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : จำนวนชนิดการจดทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยเพิ่มขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๕ : การค้าชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน

ตัวชี้วัด : มูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดนของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ มีประเด็นการพัฒนาประกอบไปด้วยทั้งหมด ๕ ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สุขภาพ และวัฒนธรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เพิ่มขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรม อัญมณี การค้า การลงทุน การค้าชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร และผลไม้คุณภาพ ปลอดภัย และสมุนไพรไทยอย่างครบวงจร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : อนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนา และปกป้อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย

๒.๑๐ ยุทธศาสตร์จังหวัดสระแก้ว

วิสัยทัศน์

เมืองชายแดนแห่งความสุข ถิ่นเกษตรปลอดภัย

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมั่นคง

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๑ : เมืองชายแดนแห่งความสุข

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่ลดลงต่อปีของจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. กาหนด (ร้อยละ ๕๐)

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๒ : ถิ่นเกษตรปลอดภัย

ตัวชี้วัด : ร้อยละของสินค้า GAP ที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๕) สินค้า GAP ที่เพิ่มขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๓ : แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของรายได้จากการท่องเที่ยว (ร้อยละ ๘)

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๔ : เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมั่นคง

ตัวชี้วัด : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของมูลค่าการค้าชายแดน (ร้อยละ ๓)

เป้าหมายการพัฒนาที่ ๕ : ด้านความมั่นคง

ตัวชี้วัด : จำนวนการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงจากภัยคุกคามต่างๆ อย่างน้อย ๒ เรื่อง จาก ๑๔ เรื่อง (จำนวน ๒ เรื่อง)

ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดสระแก้ว

๑. เสริมสร้างกระบวนการ เรียนรู้และสภาพแวดล้อม ของประชาชนให้สามารถปรับตัว ประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี
๒. ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการ ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้ คุณภาพมาตรฐานสากล
๓. พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัย และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศและเชื่อมโยงอารยธรรมโบราณ
๔. เพิ่มประสิทธิภาพระบบโครงสร้าง พื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ ด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม เพื่รองรับ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
๕. เสริมสร้างความมั่นคงเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดน

บทที่ ๓

สรุปยุทธศาสตร์ โครงการ กิจกรรมหลัก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้ว ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ โครงการ กิจกรรมหลัก ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรมหลักที่กำหนดไว้ใน แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้ว ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ ๑ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย

ที่	กลยุทธ์	โครงการ กิจกรรมหลัก
๑	วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันครอบครัว	- ส่งเสริมครอบครัวทุกครอบครัวให้เข้าใจหลักคำสอนทางศาสนา และนำไปใช้แก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว - ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่มีคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม
๒	วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันการศึกษา	- ส่งเสริมให้ ๓ เสาหลัก ประกอบด้วย สถานศึกษา ศาสนสถาน ชุมชน และครอบครัว (บวร) เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรมให้แก่ประชาชน - อบรมปลูกฝังคุณธรรมให้นักเรียน นักศึกษายึดมั่นในคุณธรรมและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน
๓	วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันศาสนา	- เสริมสร้างผู้นำทางศาสนาให้มีบทบาทต่อการพัฒนาและเสริมสร้างคุณธรรมของคนทุกกลุ่มวัยให้มีพื้นฐานวิถีคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาที่ถูกต้องตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนา - ส่งเสริมให้สถาบันทางศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมที่เข้มแข็ง และทำหน้าที่สร้างรากฐานคุณธรรมให้สังคม
๔	วางระบบรากฐานการใช้วัฒนธรรมไทยเป็นฐานในการเสริมสร้างคุณธรรม	- ส่งเสริมค่านิยมของสังคมที่แสดงออกทางจารีตประเพณีที่ดีงาม มาเป็นบรรทัดฐานทางคุณธรรมในการประพฤติปฏิบัติของประชาชน - ส่งเสริม เสริมสร้าง เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทย ในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญา ตามหลักคุณธรรมจริยธรรม
๕	วางระบบรากฐานการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างคุณธรรม	- ส่งเสริมและเผยแพร่ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและ วัฒนธรรม ศีลธรรม ค่านิยมที่ดีงามแก่ประชาชน

๒. ยุทธศาสตร์ ๒ สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ

ที่	กลยุทธ์	โครงการ กิจกรรมหลัก
๑	จัดระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรมในทุกภาคส่วน	- พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการส่งเสริมคุณธรรม การติดตาม ประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ

๓. ยุทธศาสตร์ ๓ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม

ที่	กลยุทธ์	โครงการ กิจกรรมหลัก
๑	สร้างและขยายเครือข่ายการขับเคลื่อนคุณธรรมในทุกภาคส่วน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ให้มีการจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) - ส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการมีส่วนร่วมระดับจังหวัดโดยจัดตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด - สร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในทุกระดับเพื่อขับเคลื่อนคุณธรรม - ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และหน่วยเผยแพร่หลักธรรมในศาสนาอื่น
๒	ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาเครือข่ายในการดำเนินงานด้านคุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการยกย่องเชิดชูเครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมดีเด่น - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมแก่องค์กรเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ ๔ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประเทศอาเซียนและประชาคมโลก

ที่	กลยุทธ์	โครงการ กิจกรรมหลัก
๑.	เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประชาคมอาเซียน นำคุณธรรมสู่สังคมอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทรและมีจิตสาธารณะ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน นำคุณธรรม วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามสู่สังคมอาเซียนบนวัฒนธรรมที่หลากหลาย - ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อนำความรู้คู่คุณธรรมเชื่อมโยงสู่อาเซียน - ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมสู่อาเซียน

บทที่ ๔

แนวทางการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

จังหวัดสระแก้ว ได้กำหนดตัวชี้วัดขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้วปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้ว ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ภายใต้อุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมแต่ละด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ ๑ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๑.๑ จังหวัดสระแก้วมีแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด
- ๑.๒ ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนในจังหวัดสระแก้ว มีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในจังหวัดสระแก้ว ภายใต้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน
 - ๑.๒.๑ จัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพิ่มขึ้น
 - ๑.๒.๒ จัดทำโครงการ กิจกรรมเสริมสร้างปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน เพิ่มขึ้น
 - ๑.๒.๓ จัดโครงการ กิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มขึ้น
 - ๑.๒.๔ จัดโครงการ กิจกรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มขึ้น
 - ๑.๒.๕ ยกย่องเชิดชูองค์กรและบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นในด้านส่งเสริมคุณธรรม เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ ๒ สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๒.๑ จังหวัดสระแก้วมีการพัฒนาระบบบริหาร ระบบกำกับติดตามประเมินผล การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ
- ๒.๒ จัดประชุม ปีละ ๒ ครั้ง ร่วมกันผลักดันให้โครงการ/กิจกรรม ตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้วที่ร่วมกันจัดทำขึ้น ตลอดจนติดตามการดำเนินการเพื่อให้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้วและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้ว เกิดผลในทางปฏิบัติจริง
- ๒.๓ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้วต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว/คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสระแก้ว ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ของทุกปี
- ๒.๔ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในจังหวัดสระแก้ว จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ ๓ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๓.๑ มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในจังหวัดสระแก้วเพิ่มมากขึ้น
- ๓.๒ มีชุมชนคุณธรรม , ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์, ศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรมประจำมัสยิด, ลานธรรมลานวิถีไทย, องค์กรคุณธรรม, หน่วยงานคุณธรรม เป็นต้นแบบส่งเสริมคุณธรรม
- ๓.๓ มีการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล และหน่วยงาน องค์กรที่ประพฤติปฏิบัติตนดีเด่นด้านคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ ๔ ส่งเสริมให้จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดต้นแบบด้านการส่งเสริมคุณธรรมเชื่อมโยงสู่อาเซียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๔.๑ เกิดชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หน่วยงานคุณธรรมต้นแบบในจังหวัดสระแก้วเพิ่มมากขึ้น จำนวน ๓๖ องค์กรต้นแบบ
- ๔.๒ จัดกิจกรรมร่วมสืบทอดคุณธรรมทางศาสนา วัฒนธรรมประเพณีสร้างสานสัมพันธ์มิตรร่วมกับประเทศอาเซียน

บทที่ ๕

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดสระแก้ว
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

(รายละเอียดตามตารางแผนปฏิบัติการฯ แนบท้าย)